

**ПРОГРАМА ЗА ДОКТОРАНТСКИ ИЗПИТ
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8. ИКОНОМИКА
МИКРОИКОНОМИКА * ****

1. Производствени технологии и фактори на производство (2,18)

- Производствени фактори и производствена функция. Изокванта.
- Производствена технология. Видове производствени функции. Графично представяне.
- Свойства на производствените функции. Пределен продукт и техническа норма на заместване. Закон за намаляващата пределна производителност.
- Производствена функция в краткосрочен и дългосрочен период. Възвращаемост от мащаба.

2. Разходи на фирмата (2,20), (2,21)

- Фирмени разходи в краткосрочен и дългосрочен период: средни и пределни разходи, променливи и фиксирани разходи.
- Функция на разходите в краткосрочен и дългосрочен период.
- Крива на разходите. Аналитично и графично представяне по видове разходи.
- Минимизиране на разходите. Изокоста. Възвращаемост от мащаба и функция на разходите.

3. Печалба на фирмата (2,19)

- Печалба, алтернативна цена и рента.
- Максимизиране на печалбата в краткосрочен период. Изопробита. Сравнителна статика на фирменото поведение.
- Максимизиране на печалбата в дългосрочен период. Права и обратна функция на факторно търсене.
- Връзка между максимизирането на печалбата, възвращаемостта от мащаба и минимизирането на разходите.

4. Поведение на потребителя (2,2), (2,3), (2,4)

- Бюджетно ограничение. Свойства. Изместване и завъртане на линията на бюджетното ограничение.
- Предпочитания на потребителя. Аксиоми и допускания за тяхното изследване.
- Криви на безразличието. Графично представяне по видове стоки. Пределна норма на заместване. Икономическа интерпретация.
- Полезност. Видове полезност. Функция на полезността по видове стоки. Пределна полезност.

* Докторантите, които по собствено желание са издържали успешно изпит по „Микроикономика III“ към Катедра „Статистика и иконометрия“, не полагат допълнителен докторантски изпит по „Микроикономика“ по настоящия конспект.

** Посещенията на занятията по дисциплините „Микроикономика“ и „Микроикономика II“ в Стопанския факултет биха подпомогнали подготовката за докторантския изпит.

5. Избор на потребителя (2,5), (2,6)

- Условие за максимизиране на потребителския избор. Графично представяне.
- Търсене на потребителя. Условие за равновесие на потребителя по видове стоки. Графично представяне.
- Видове стоки: нормални и малоченни стоки, необходими и луксозни стоки. Крива на дохода и крива на Енгел по видове стоки.
- Стоки на Гифън. Права и обратна функция на търсенето.

6. Пазарно равновесие (2,15), (2,16)

- Индивидуално и пазарно търсене.
- Еластичност на търсенето и еластичност на дохода. Свойства.
- Предлагане. Пазарно равновесие. Специфични случаи.
- Промени в пазарното равновесие при данъчно облагане. Чиста загуба на благосъстояние.

7. Пазарно поведение при съвършена конкуренция (2,22), (2,23)

- Съвършена конкуренция. Допускания.
- Поведение на фирмата при съвършена конкуренция в краткосрочен и дългосрочен период. Права и обратна функция на предлагането.
- Предлагане на отрасъла в краткосрочен и дългосрочен период при съвършена конкуренция. Примери.
- Печалба и икономическа рента. Ефекти от данъчно облагане и ценови контрол при съвършена конкуренция.

8. Монопол и монополно поведение (2,24), (2,26)

- Особенности на монополното поведение. Естествени монополи. Причини за възникване на монопол.
- Максимизиране на печалбата и крива на търсенето на фирма монополист. Ценообразуване с надбавка.
- Неефективност на монопола. Чиста загуба на благосъстояние при монопол.
- Монополно поведение на факторните пазари. Монопсон.

9. Ценова дискриминация и монополистична конкуренция (2,25)

- Ценова дискриминация. Същност и особености.
- Видове ценова дискриминация. Примери и специфични случаи.
- Монополистична конкуренция. Равновесие на фирма монополистичен конкурент.
- Продуктова диференциация.

10. Теория на игрите (1,2), (1,6), (2,28)

- Описание на игра. Видове игри. Дилема на затворника.
- Икономическо моделиране на стратегически избор.
- Равновесие на Неш. Интерпретация. Примери.
- Видове стратегии. Икономически анализ.

11. Олигопол (2,27), (1 – 9.1, 7.1, 7.3)

- Фирмена стратегия. Модел на Щакелберг. Крива на реакция.
- Модел на Курно при две фирми. Равновесие на Курно.

- Лидерство в цените. Модел на Бертран.
- Картели. Наказателни стратегии.

12. Общо равновесие при чиста размяна (2,31)

- Кутия на Еджуърт. Договорна крива.
- Парето ефективност. Условия за постигане.
- Закон на Валрас. Конкурентно равновесие. Икономическа ефективност.
- Първа и втора теорема на благосъстоянието. Икономическа интерпретация.

13. Модел на разменна икономика с производство (2,32)

- Допускания в модела. Фирмено поведение.
- Максимизационен проблем и възвръщаемост от мащаба. Ефекти при различни видове производствена технология.
- Парето ефективност и теореми на благосъстоянието. Икономически последици.
- Сравнителни предимства и децентрализирано разпределение на ресурсите.

14. Външни ефекти и асиметрична информация (2,34), (2,37)

- Потребителски и производствени външни ефекти. Примери.
- Пазарни сигнали. „Трагедия на общото благо”.
- Асиметрична информация. Неблагоприятен избор.
- Морален риск. Стимули и сигнали. Примери.

15. Публични блага (2,36), (2,33)

- Свойства на публичните блага. Съпоставка с частните блага.
- Предлагане на публични блага. Проблем на гратисчиата.
- Избор за предлагане на публични блага. Парадокс на гласуването.
- Функция на обществена ползност. Максимизиране на обществената ползност.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Иванов, И. (2009), Теория на игрите с икономически приложения, Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, София
2. Varian, H. (2010), Intermediate Microeconomics /A Modern Approach/, Eight Edition, W.W. Norton&Company, New York

Забележка: Числата в скобите след всяка тема от конспекта обозначават номера на заглавието от списъка с литературни източници и раздела (главата) от него, който се препоръчва за подготовка по съответната тема. Посочената литература може да бъде намерена в библиотеката на Стопанския факултет.

м. януари 2019 г.

Катедра „Икономика”